

Д О К Л А Д

ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ОПР НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО ЗА ПЕРИОДА 2007-2013 ГОДИНА

ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2007-2013 НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

Предмет на поръчката:	Изготвяне на последваща оценка на ОПР на община Севлиево за периода 2007-2013 година		
Възложител:	Община Севлиево		
Изпълнител:	БАКК АД		Адрес: София 1000 Ул. Ген. Паренсов 49 Тел: +359 2 987 18 99 Факс: +359 2 987 26 29 Е-поща: office@bacc-jsc.org WEB: www.bacc-bg.org
Дата на възлагане на поръчката:	15 октомври 2014 година		
Краен срок на поръчката:	15 декември 2014 година		
Продукт на поръчката:	Доклад от последваща оценка на Общински план за развитие на община Севлиево за периода 2007-2013 г.		
Дата на представяне на доклада:	11 декември 2014 година		

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	3
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	4
СПИСЪК НА ДИАГРАМИТЕ	4
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	4
I. ВЪВЕДЕНИЕ	6
II. ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА – НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИЗВЪРШВАНЕТО Й.....	9
2.1. Нормативно основание	9
2.2. Същност на последващата оценка на ОПР на община Севлиево.....	13
III. МЕТОДИКА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА	16
3.1. Използвани методи	16
3.4. Приложен подход	19
IV. ПРЕГЛЕД НА ПРЕДХОДНИ ОЦЕНКИ И АКТУАЛИЗАЦИИ НА ПЛАНА	19
4.1. Актуализация на ОПР на община Севлиево.....	19
4.2. Междинна оценка на ОПР на община Севлиево 2005-2013 г.	20
V. ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР	22
5.1. Ограничения.....	22
5.2. Оценка на ефективността на изпълнение на ОПР	23
5.3. Оценка на ефикасността на изпълнение на ОПР	43
5.4. Въздействие на изпълнението на ОПР.....	56
5.5. Устойчивост на постигнатите резултати	57
VI. СТАТУС НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ДОКЛАДА ЗА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА	59
VII. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ	60
7.1. Изводи.....	60
7.2. Препоръки	61

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица № 1: Видове оценки според целите и критериите на оценяване	11
Таблица №2: Критерии за ПО на ОПР	18
Таблица № 3: Финансово изпълнение на ОПР	44
Таблица № 4: Верифицирани/ неверифицирани средства.....	Error! Bookmark not defined.

СПИСЪК НА ДИАГРАМИТЕ

Диаграма №1: Връзка между основните фази на ОПР с видовете оценки	12
Диаграма № 2:Планиран/Изпълнен бюджет	47
Диаграма № 3: Изпълнение на бюджета на ОПР по източници на финансиране	49
Диаграма № 4: Финансово изпълнение на Приоритет 1	50
Диаграма № 5: Финансово изпълнение на Приоритет 2	51
Диаграма № 6: Финансово изпълнение на Приоритет 3	52
Диаграма №7: Финансово изпълнение на Приоритет 4	53
Диаграма № 8: Разпределение на основните източници на финансиране по специфични цели	54

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗРР	Закон за регионално развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България
ИФТ	Индикативна финансова таблица
КП	Капиталова програма
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МИГ	Местна инициативна група
МО	Междинна оценка
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТБ	Материално-техническа база

МСП	Малки и средни предприятия
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОП	Оперативни програми
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет”
ОПДУ	Оперативна програма "Добро управление"
ОПНОИР	Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж"
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие”
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
ПО	Последваща оценка
ПРОПР	Програма за реализация на Общинския план за развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПЧП	Публично частно партньорство
ПУДООС	Предприятие за управление на дейности за опазване на околната среда
СКФ	Структурни и кохезионен фондове
ХВП	Хранително вкусова промишленост
УО	Управляващ орган

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на договор за услуга, сключен между община Севлиево и „БАКК“ АД. Обхватът на услугата включва изготвяне на последваща оценка на социално-икономическото въздействие на ОПР, в т.ч:

- Оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;
- Оценка на общото въздействие;
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;
- Изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.

Общинският план за развитие на община Севлиево 2005 – 2013 г. (ОПР) е разработен през 2005г. и е обсъден, и приет от Общинския съвет с Решение № 95 от 26.07.2005 г.

ОПР е основен инструмент за прилагане на регионалната политика за устойчиво и балансирано развитие на общинско ниво и за ефективното управление на общината.

Основание за разработването на ОПР са разпоредбите на чл.14 от ЗРР¹, съгласно които Общинският план определя целите и приоритетите на развитие, както и финансовите ресурси за реализацията му.

В този контекст, основното предназначение на ОПР е да се поставят на планова основа местните инициативи и да се създаде конкретен документ, включващ цели, приоритети и мерки за ефективно и целево използване на ресурсите и решаване на приоритетни за общината проблеми и задачи.

¹ Обн. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2004г., изм. ДВ. бр.32 от 12 Април 2005г.. В сила до 2008г.

Планът е разработен в режим на консултации със заинтересованите страни – общински съветници, представители на бизнеса, неправителствени организации във връзка с идентифициране на външните и вътрешните фактори за нуждите на SWOT анализа, както и за уточняване на визията и приоритетите за развитие, с цел отчитането на обществения интерес в плана и осигуряване на обществена подкрепа при неговата реализация.

Целите на плана за развитие на община Севлиево, в съответствие с „Методическите указания за разработване на ОПР”² и „Общинският план за действие за присъединяване на България към ЕС 2004 – 2007 г.”³ са:

- Да формулира общо приемливата, желана от обществото визия за развитие на общината през следващите 7 години, при новите условия произтичащи от членство на страната в Европейския съюз;
- Да анализира и мотивира оценка на силните страни, да предложи мероприятия за преодоляване на негативните процеси и туширане на разкритите слаби страни на развитието;
- Да очертае основните насоки в отделните сфери на социално-икономическото развитие на общината, като формулира и изведе най-важните, приоритетни задачи, необходими за „успешния старт” на управлението в новите условия;
- Да набележи мероприятия за реализация на желаните промени, при ефективно използване на наличните ресурси, в условията на опазване на околната среда;
- Да мобилизира и интегрира усилията на различните институции и структури, имащи отношение към социално – икономическото развитие;
- Да запознае обществеността с разкритите проблеми и пътищата за преодоляването им, както и да приеме препоръките на отделните граждани, групи и общности, така че планът да бъде резултат от широк обществен консенсус;

² Методически указания за разработване на общински планове за развитие 2004г.; одобрени от Министъра на регионалното развитие и благоустройството със Заповед № РД-02-14-12/11.01.2005 г;

³ Приет от ОС на НСОРБ на 9 юли 2004г.

- Да превърне стратегическото планиране в основен действащ инструмент за развитие на общината.

За да бъде успешен крайният резултат, предвижданията на ОПР следва да се разглеждат като инструмент за управление в ръцете на действаща институция, която постоянно да следи, както външните въздействия, така и процесите, протичащи вътре в общината, да анализира, определя и предлага избор на поведение – (балансирано, взаимосвързано, равномерно развитие на всички подсистеми), в определените от плана рамки за развитие, за постигане на поставените цели.

Изхождайки от така формулираните цели и предназначение, ОПР се явява най-важния стратегически документ за общините в България, в това число и община Севлиево, служещ от една страна като инструмент за решаване на приоритетни за общината проблеми и задачи, и същевременно осигуряващ „вход“ към националните и европейските финансови ресурси.

След приемането (през 2005г.) на Общинския план за развитие на община Севлиево 2005 – 2013г., настъпват съществени изменения във вътрешната и външната нормативна и институционална среда, в която той следва да бъде изпълняван и отчитан като последствие от приемането на страната ни за пълноправен член на ЕС и глобалната финансова и икономическа криза. Тези промени обуславят необходимостта от актуализация на ОПР през 2008г. с оглед осигуряване на адекватност, съответствие с новите условия и постигане на поставените цели. Актуализираният документ за изпълнение на ОПР обхваща периода 2008-2013г.

Допълнително ОПР е редактиран един път във връзка с кандидатстване за финансиране и породилата се необходимост от наличие на запис в плана, който да удостовери нуждата и планиране на интервенцията, за която се кандидатства за финансиране.

Актуализация след извършената през 2011г. междинна оценка не е правена.

II. ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА – НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИЗВЪРШВАНЕТО Й

2.1. Нормативно основание

Новият ЗРР⁴ и Правилникът за неговото прилагане поставят изискването за извършване на три вида оценки: предварителна, междинна и последваща. В изпълнение на това изискване, ОПР на община Севлиево 2008 – 2013 г. е бил обект на междинна оценка.

По отношение на последващата оценка, чл. 34, ал.1 и чл. 36, ал. 1 и ал. 2 на ЗРР определят:

- задължението за провеждане на последваща оценка на ОПР и времето на нейното провеждане (чл. 34, ал.1 във връзка с чл. 9, т. 7) - *„За изпълнението на документите за стратегическо планиране по чл. 9, т.7 (ОПР) се извършва последваща оценка не по-късно от една година след изтичането на периода на тяхното действие“;*
- минималният обхват и съдържанието на ПО (чл. 34, ал.2) - *„Последващата оценка включва:*
 - 1. оценка на степента на постигане целите и устойчивостта на резултатите;*
 - 2. оценка на общото въздействие;*
 - 3. оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси;*
 - 4. изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие“;*
- отговорността за организирането и възлагането на ПО (чл. 36, ал.1) – *„Оценките се извършват чрез възлагане при условията и по реда*

⁴ В сила от 31.08.2008 г. Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., доп. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.

на Закона за обществените поръчки съответно от министъра на регионалното развитие, от областните управители и от кметовете на общините.”;

- възможните източници на финансиране (чл. 26) и тяхното изразходване, включително за наблюдение и оценка (чл. 27, т. 5);
- определяне на документите, свързани с оценяването, като официална обществена информация (чл. 37, ал. 1), както и свързаните с това задължения за информиране на обществеността (чл. 37, ал. 2);
- указание, че в Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие са регламентирани минимални изисквания към оценителите (чл. 36, ал.2);

Правилникът за прилагане на Закона за регионалното развитие⁵ конкретизира изискванията на ЗРР, като свързва провеждането на последващата оценка с:

- изискването за информация и публичност (чл. 41), което се постига чрез изготвянето, обсъждането и публикуването на доклад по чл. 42, ал.1 на ППЗРР, който отчита резултатите от последващата оценка на изпълнението на ОПР;
- изготвянето на доклад (чл. 42, ал.1), който трябва да отчита резултатите от оценката и да съдържа в себе си тези резултати;
- определянето на минималните изисквания към експертите, участващи в оценяването (чл. 83, ал.1 и ал. 2);
- задължението на кметът на общината и общинският съвет да осигуряват информация и публичност на общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции (чл. 41).

Нормативната уредба дава солидна правна база за провеждането на последваща оценка, но не дава дефиниция на ПО по принцип, както и на ПО на ОПР.

⁵ Обн. ДВ. бр.80 от 12 Септември 2008г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.5 от 19 Януари 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 8 Ноември 2013г.

В контекста на теоретичните постановки и указания на ЕС оценяването се разбира като процес на анализ на публичната намеса в развитието, съобразно резултатите, въздействията и нуждите, които намесата цели да задоволи. Оценяването е систематична дейност, която се извършва на основата на обективни стандарти и критерии и може да се прилага към политика, план, стратегия, програма или проект. Оценката е периодичен преглед на **съответствието, ефикасността, ефективността, въздействието, устойчивостта** на проект, програма, план, стратегия или политика съобразно предварително определените цели на съответния документ.

Оценката е от важно значение, за да се идентифицират тенденциите, да се проследява напредъка, да се извлекат поуки, да се корелират действията с променящите се условия, да се отговори на новите предизвикателства, да се осигури отчетност, да се развие капацитет чрез учене. Всички тези функции на оценяването са еднакво важни и нито една от тях не изключва друга.

Оценката допринася за подобряване на опита на администрацията в планирането и прилагането на публични програми и политики.

Основните критерии, които се използват за постигане на обективна оценка, са критериите за **приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост**.

В зависимост от целта на оценяването - дали е за подобряване на планирането, за проверка на изпълнението или за отчитане на постигнатите резултати - и времевия момент на оценката се различават предварителна, междинна и последваща оценка. Всички те ползват повечето от обективните критерии, но за различните видове оценки различните критерии имат различна тежест:

Таблица № 1: Видове оценки според целите и критериите на оценяване

Критерии на оценката	Предварителна оценка	Междинна оценка	Последваща оценка
Цел на оценяването	Планиране	Изпълнение	Отчитане на резултатите

Критерии на оценката	Предварителна оценка	Междинна оценка	Последваща оценка
Обоснованост	+	+	+
Приложимост	+	+	+
Ефективност	+	+	+
Ефикасност	+	+	+
Въздействие	-	+	+

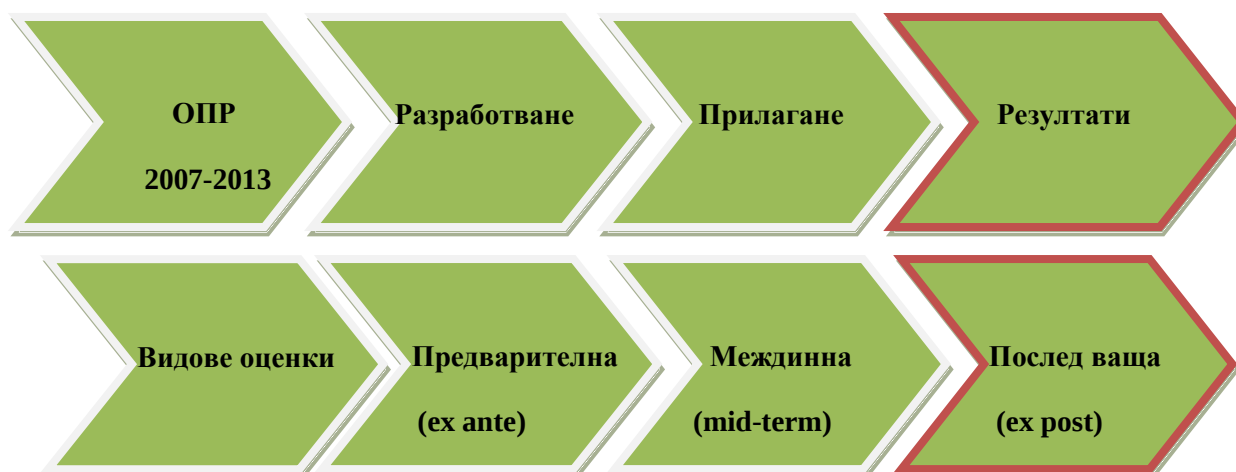
Източник: ПО „EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development“, September 2013

Връзката между различните фази на осъществяване на публичните политики, в конкретния случай изпълнение на ОПР, с видовете оценки е пряка и позволява:

- да се направи предварителна оценка на въздействието на ОПР;
- да се измери постигнатият напредък в процеса на неговото прилагане;
- да се оцени крайният ефект в сравнение с очакваните резултати.

Тази връзка схематично е представена на Диаграма №1.

Диаграма №1: Връзка между основните фази на ОПР с видовете оценки

Източник: По Наръчник за прилагане, мониторинг и оценка на политики и законодателство в България, проект ФАР BG-0103.01 "Стратегическо планиране и координация".

Оценките следват логиката на разработване и реализация на ОПР. Предварителната оценка (ex ante) подпомага идентифицирането на обществените потребности, формулирането на целите на ОПР, правилното им

таргетиране, отчитане на рисковете и предизвикателствата. Тя изпълнява „диагностични“ функции, разкрива тяхната целесъобразност и приложимост, подпомагайки разработването им. Междинната (mid-term) оценка проследяват напредъка на осъществяваните политики и качеството на тяхното изпълнение. Последващата (ex post) оценка се фокусира върху постигнатите резултати и осъществените въздействия.

В този цикъл на оценяването, чрез последващата оценка се прави рекапитулация на цялостната реализация на ОПР, на получените резултати и осъществените въздействия. Тя има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността на извършените интервенции, в каква степен са постигнати предвидените цели. Анализират се факторите за постигнатия успех или провал, за устойчивостта на резултатите и въздействията.

2.2. Същност на последващата оценка на ОПР на община Севлиево

Последващата оценка на изпълнението на ОПР 2008-2013 г. на община Севлиево се извършва, за да се осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от прилагането на плана.

Главна цел на последващата оценка е да се подобри процеса на планиране и изпълнение на политиките на община Севлиево за устойчиво развитие.

Конкретни цели на последващата оценка на изпълнението на ОПР на Община Севлиево за периода 2008-2013 г. са:

- Да се оцени степента на постигане на целите /какъв е постигнатия резултат спрямо поставената цел/ – т.е. ефективността;
- Да се оцени на каква цена (в смисъл на използвани ресурси) са постигнати целите – т.е. ефикасността, в т.ч. използване на възможностите за финансиране от националния бюджет и Оперативните програми (ОП) и управление на собствените финансови ресурси (бюджет на общината);

- Да се оцени какви са последиците от изпълнения ОПР за различните групи бенефициенти и засегнатите общности? – т.е. въздействието;
- Да се оцени каква е вероятността постигнатите резултати да продължат да съществуват в бъдещето? – т.е. устойчивостта;
- Да се оцени доколко са изпълнени препоръките от междинната оценка и кои препоръки са актуални;
- Да се направят изводи и препоръки относно провеждането на политиката за регионално и местно развитие.
- Да се осигури необходимата публичност на резултатите от последващата оценка.

От така формулираните цели произтичат следните **основни задачи** на последващата оценка:

- да се събере и анализира наличната информация, касаеща изпълнението на отделните специфични цели и приоритети от ОПР за периода 2008-2013г.;
- да се установи кои цели и приоритети са изпълнени – пълно или частично, обективно отпаднали от ОПР, изпълняват се текущо и т.н.;
- да се посочат слабостите и проблемите при изпълнението на ОПР и да се направят препоръки по отношение на провежданата политика за устойчиво интегрирано местно развитие през периода 2014-2020 г..

Предмет на последващата оценка е актуализирания с Решение №119 от 23.07.2008 г. ОПР на община Севлиево. Оценката е извършена въз основа на обстойно проучване на следните отчети и справки:

- Годишните отчети за изпълнението на ОПР за периода 2007-2013г.;
- Годишните отчети за изпълнението на дейностите в областта на хуманитарната и социална дейност ;
- Годишните справки за изпълнението на капиталовите разходи;
- Справките за изпълнените и изпълняваните проекти по оперативните програми;

- Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН);
- Обобщена справка от ОС „Земеделие и гори“ за периода 2007-2013 г. за изпълнените проекти с финансиране от Програмата за развитие на селските райони.

Обхват на последващата оценка:

Оценката обхваща периода 2007-2013г. и специфичните цели, и приоритети на актуализирания през 2008г. ОПР на община Севлиево. Оценката се извършва след края на действие на плана и се стреми да обобщи и допълни резултатите от предхождащата междинна оценка на ОПР на община Севлиево.

Отправните документи за извършване на оценката включват:

- Общински план за развитие на община Севлиево за периода 2005-2013г.;
- Актуализиран документ за изпълнение на ОПР за периода 2008-2013г.;
- Междинна оценка на Общински план за развитие на община Севлиево 2005–2013 г.;
- Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.);
- Ръководство на ЕК от септември 2013г.: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development (EVALSED).

Очакваните ползи от последващата оценка могат да се обобщят така:

- осигуряване на достоверна и синтезирана информация за постигнатите цели и гарантиране на необходимата публичност на ОПР;
- преосмисляне и прецизиране (при необходимост) на политиката за устойчиво интегрирано местно развитие през периода 2014-2020 г.;
- подпомагане на процесите на контрол върху изпълнението на ОПР;

- „диагностициране“ на слабостите в процеса на изпълнение на ОПР и набелязване на подходи за тяхното преодоляване в настоящия програмен период 2014-2020 г.;
- подпомагане на процеса на прилагане на принципите на партньорството и сътрудничеството между всички заинтересовани страни имащи отношение към ОПР.

III. МЕТОДИКА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА

3.1. Използвани методи

При избора на методи за осъществяването на оценката бяха използвани Насоките на Европейската комисия, описани в „*The resource for the evaluation of Socio-Economic Development (EVALSED)* , September 2013”.

Изпълнителят използва две основни групи методи за оценка:

А. Методи за набиране и обработка на информация - документално проучване:

- Проучване на отчети и справки - преглед на всички изброени по-горе отчети и справки за изпълнението на специфичните цели от ОПР 2007-2013г.;
- Филтриране на информацията от проучените документи - определяне на каква точно информация ще се ползва от всеки документ и коя специфична цел от ИФТ ще се отчита с тази информация. Така например информацията от Справките за капиталовите разходи се използва за отчитането на инвестиционните интервенции по всички специфични цели, финансирани от общинския бюджет, републиканския бюджет, а също и със средства на ЕС. От Годишните отчети за изпълнението на ОПР е използвана информация за осигуреното финансиране от общинския и републиканския бюджети за неинвестиционни дейности („меки“ мерки), предимно по Приоритет 2 „Развитие на социалния капитал“. От ИСУН е използвана информация за изпълнените неинвестиционни дейности („меки“ мерки) с финансиране от ЕС ;

- Въвеждане на така филтрираната информация в матрицата на ИФТ на ниво проект/мярка/дейност;
- Обобщаване на информацията на по-горно ниво – съответно ниво „специфична цел“ и ниво „приоритет“;
- Представяне на обобщената информация в графичен вид – за по-лесно онагледяване и възприемане.

Б. Методи за анализ на обобщената информация:

- Ползване на секторна експертиза. Оценката на изпълнението на ОПР беше формално разделена между експерти по темите: „Техническа инфраструктура и екология“, „Икономическо развитие и туризъм“, „Социални дейности, здравеопазване, образование, култура и спорт“ и „Административен капацитет“.
- Количествен и качествен анализ. Използваният инструментариум на ПО включва прилагането на определени критерии (произтичащи от конкретните цели), които характеризират качеството на изпълнението на ОПР.

В таблицата по-долу са представени критериите за оценка, значението им и показателите въз основа, на които се оценява ОПР по всеки един критерий:

Таблица №2: Критерии за ПО на ОПР

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ЗНАЧЕНИЕ	ПОКАЗАТЕЛИ
Ефективност	Какъв е постигнатия резултат спрямо поставената цел?	1) Настъпили/стимулирани положителни тенденции на развитие в резултат от изпълнените мерки/ проекти; 2) Степен на изпълнение на индикаторите.
Ефикасност	На каква цена (в смисъл на вложени средства) са постигнати специфичните цели?	1) Степен на финансово изпълнение на ОПР (планирано/изпълнено) ; 2) Използвани финансови ресурси и източници за изпълнение на ОПР.
Полезност (Въздействие)	Кои потребности на различните групи бенефициенти и засегнатите общности са удовлетворени?	1) Постигнати резултати и създадени продукти.
Устойчивост	Колко дълготрайни във времето ще бъдат постигнатите резултати?	1) Резултати от извършени проверки на място; 2) Допускания и рискове за запазване на постигнатите резултати.

3.4. Приложен подход

Технологичният алгоритъм на последващата оценка се основава на структуриран, систематичен и итеративен подход при събиране, обработка, анализиране и представяне на информацията и може да се обобщи по следния начин:

1. Запознаване с актуализирания Общински план за развитие на община Севлиево;
2. Запознаване с междинната оценка на Общински план за развитие на община Севлиево 2005– 2013 г.,
3. Разработване на оценителна методика;
4. Събиране и филтриране на първоначални данни и информация;
5. Обработка, анализ и оценка на основните количествени и качествени данни.
6. Изготвяне на Доклад за ПО.
7. Въвличане и консултиране на заинтересованите страни - хоризонтална дейност приложена през целия процес на подготовка и извършване на оценката, чрез ежедневна оперативна връзка между страните. Този процес осигури равнопоставено информиране и навременна консултация между страните.

IV. ПРЕГЛЕД НА ПРЕХОДНИ ОЦЕНКИ И АКТУАЛИЗАЦИИ НА ПЛАНА

4.1. Актуализация на ОПР на община Севлиево

След приемането на Общинския план за развитие на Община Севлиево през 2005 г. настъпват значителни промени в макро-икономическата и социалната среда, в която се изпълнява плана. На местно ниво са настъпили редица социално-икономически промени. Политическият контекст, който оказва решаващо значение и влияние за успешната реализация на целите и приоритети на плана, също така претърпява съществени промени, като се има предвид присъединяването на България към Европейския съюз и прилагането на европейската политика за регионално развитие от началото на 2007 г.,

провеждането на местни избори, промените на териториалния обхват на регионите от ниво 2 в страната и приемането на ново национално законодателство за регионалното развитие от 2008 г.

Важен момент и етап от процеса на изпълнение на Общинския план за развитие през периода след 2005 г. е извършването през 2008 г. на независима експертна оценка на съответствието, въздействието и приложимостта на Общинския план за развитие 2005-2013 г. на община Севлиево. Мотивите са свързани с необходимостта от актуализиране на стратегията за развитие на общината с оглед адаптиране към някои от посочените вече важни промени в политическия, икономическия и социалния контекст за реализацията на плана. На базата на извършената тогава оценка и с влизането в сила на новите изисквания на законодателството за регионалното развитие е разработен и приет актуализиран вариант на общинския план за развитие, който се стреми да осигури по-добри възможности за постигане на стратегическите цели и приоритети на местното развитие към края на плановия период – 2013 г.

4.2. Междинна оценка на ОПР на община Севлиево 2005-2013 г.

Междинната оценка на ОПР на община Севлиево 2005-2013 г. е извършена през януари 2011г. Основните заключения и препоръки от проведената междинна оценка са:

Основни заключения:

1. Действащият Актуализиран документ за изпълнение на ОПР-Севлиево 2008-2013 г. съответства на стратегическите нужди и цели за развитие на общината към момента и не е необходимо да бъде променен.
2. В областта на конкурентоспособността и устойчивото развитие на местната икономика - липсва достатъчно информация за изпълнени проекти от бизнес сектора и по-специално от сектора на МСП, свързани с повишаване конкурентоспособността и устойчивостта на местната икономика. Резултатите от изпълнението на ОПР-Севлиево в това направление са незадоволителни.

3. В областта на развитие на социалния капитал - необходимо е повече внимание от страна на общинското ръководство, социалните и бизнес партньорите в общината за разработване и осъществяване на проектни идеи, обвързващи социалните системи и социалния капитал с производителния капитал, модернизиране и адаптиране на професионалното обучение на младите хора, квалификацията и преквалификацията на работната сила с цел минимизиране на последиците от негативните демографски процеси и икономическата криза, а в бъдеще и конкурентния натиск на глобализирания пазар.
4. В областта на изграждане и развитие на инфраструктурните мрежи и подобряване на жизнената среда - на базата на постигнатите добри резултати за подобряване на транспортната инфраструктура, газификацията и комуникациите на територията на общината е необходимо да се изяснят, в диалог със заинтересованите страни, перспективите за развитие и привличане на инвестиции за изграждане на инсталации, използващи ВЕИ в публичния и частния сектор.
5. В областта на управлението и развитието на партньорството и административния капацитет - постигнат е значителен напредък в развитието на административния капацитет и прилагането на електронното управление в общината през последните 2 години. Все още капацитетът за систематичен мониторинг и вътрешна оценка на постигнатите резултати е ограничен.

Основни препоръки:

1. Да се проучат добри европейски практики и политики на общинско ниво за насърчаване и стимулиране на бизнес партньорството и предприемачеството на територията на общината. Подходящо е да се изготви краткосрочна стратегия за насърчаване на предприемачеството и бизнес партньорството в община Севлиево.
2. Подходящо е община Севлиево да разработи и приеме специална стратегия за наблюдение и внедряване на екологични практики на територията на общината, свързани с енергийната ефективност, използването на ВЕИ,

стимулирането на нисковъглеродна местна икономика и зелени технологии в производството и бита.

3. Необходимо е общинското ръководство да предприеме действия за ефективно изграждане на капацитет за наблюдение и оценка на резултатите и въздействието от стратегиите, плановете, програмите и проектите, действащи на територията на общината.

V. ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР

5.1. Ограничения

Липса на информация за постигнати стойности на индикатори

Съгласно Методическите указания на МРРБ, ОПР следва да включва разработена система за индикатори за целите на текущия мониторинг и оценки. Системата следва да включва индикатори за:

- Ресурси – съотнесими към бюджета;
- Продукти в резултат на извършваните дейности;
- Резултати от проектите ;
- Въздействия върху целевите групи и общинската общност, измерими определен период след приключване на проектите.

Индикаторите следва да имат количествен измерител. Необходимо е също така още в етапа на изработване на ОПР да се определят базови стойности, спрямо които в последствие да бъде измервано изпълнението.

ОПР на Севлиево съдържа Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ОПР 2008-2013г. Матрицата обаче не следва стриктно указанията, индикаторите не са разделени отчетливо в категории – индикатори за продукти, резултати и въздействия, за отделни индикатори липсват базови стойности. В името на коректността, следва да се отбележи, че наличната към момента на изготвяне на ОПР информация, едва ли е позволявала създаването на надеждна система от индикатори, съгласно изискванията на нормативната

уредба (проблем, касаещ практически всички общински администрации в страната).

Мониторингът на изпълнението на ОПР се състои в изготвянето на Годишни доклади за наблюдение на изпълнението на ОПР като не е събирана и обобщавана информация за постигнатите стойности на дефинираните индикатори.

При така очерталото се ограничение и въз основа на информацията за изпълнените мерки/проекти, в табличен вид срещу всеки индикатор е отбелязан статуса му на:

- изпълнен, без изпълнението да има количествено изражение;
- неизпълнен;
- няма информация.

Отчитане на проектите в сектор селско стопанство

Поради липса на нарочна мярка/ специфична цел, адресираща развитието в сектор селско стопанство, изпълнените проекти за модернизация на сектора са отчетени по Специфична цел 1 на Приоритет 1.

5.2. Оценка на ефективността на изпълнение на ОПР

5.2.1. Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и насърчаване на модернизацията, иновациите и високите технологии в производството

Специфична цел: Стимулиране на модернизацията, разработването и внедряването на нови продукти, технологии и системи за управление на качеството в сектора на МСП

За анализирания период, независимо от глобалната финансова и икономическа криза, която чувствително засяга и България, икономиката на община Севлиево показва жизнеспособност, като фирмите от нефинансовия сектор запазват добри пазарни позиции. Характерно за местната икономика е извършването на инвестиции за модернизация, разработване и внедряване на

нови пазарни продукти и технологии, увеличаване на производствените площи. В основните икономически сектори продължава тенденцията за намаляване себестойността и повишаване на качеството на продукцията, съобразяване със съвременните екологични изисквания и прилагане на енергоспестяващи технологии с оглед по-бързо излизане и преодоляване на последиците от икономическата криза.

22 са изпълнените проекти по ОПРКБИ за внедряване на иновации, технологична модернизация, покриване на международно признати стандарти и системи за управление, енергийна ефективност.

Земеделските стопани и предприятията от ХВП са изпълнили 20 проекта за създаване и модернизация на стопанства и преработвателни предприятия, а също и за разнообразяване на селскостопанските дейности.

По ОПРЧР са изпълнени 3 проекта за подобряване на условията на труда.

От инвестираните 25 854347 лева, 64% са осигурени от ПРСР, 35% са осигурени от ОПКБИ и 1% от ОПРЧР.

Въз основа на информацията за изпълнените проекти е направена следната оценка на степента на изпълнение на индикаторите:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Нарастване на производителността в сектора на МСП			✓
Нарастване на инвестициите на МСП в нови дълготрайни материални и нематериални активи	✓		
Увеличаване на броя на МСП с въведена система за управление на качеството	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

Специфична цел: Развитие на устойчив туризъм на основата на културно-историческото наследство, природния и икономическия потенциал на общината

Изпълнените дейности по специфичната цел са в съответствие с приетата от Общинския съвет Стратегия за развитие на туризма в община Севлиево 2009-2013 година и включват:

- изграждане на информационен културно-туристически център;
- изграждане на довеждаща и прилежаща инфраструктура за развитие на екотуризм;
- популяризиране на екологични маршрути;
- издаване на културно-информационни брошури;
- представяне на туристическите обекти от общината на национални изложения и международната туристическа борса „Ваканция/СПА ЕКСПО ‘ 2010”;
- регистрация на марката „Севлиевска тиква” и провеждане на иновативното културно събитие „Празник на тиквата – настроение, наслаждение и отмора”;
- разработване на регионален интегриран туристически продукт с общините Габрово и Трявна;
- изграждане на довеждаща и прилежаща инфраструктура, а също и реставрационни и консервационни дейности на средновековен град и крепост „Хоталич.

От изразходените 6 131 074 лева, 82% са осигурени от фондове на ЕС (основно ЕФРР), а 18% е частното финансиране на изпълнените проекти по ПРСР.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Нарастване на брутната добавена стойност в сектор			✓

Индикатор	(1)	(2)	(3)
туризъм			
Нарастване на броя на туристите	✓		
Туристически обекти с подобрена обслужваща инфраструктура	✓		
Нови туристически продукти	✓		
Новооткрити работни места в туризма	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

Специфична цел: Подобряване на бизнес инфраструктурата, развитие на инвестиционния маркетинг и насърчаване на бизнес сътрудничеството

Изпълнените дейности по тази специфична цел се свеждат до рехабилитация на улична мрежа (улица „Росица“, улица „Бор“) и кръстовището на централна градска част. Стойността на извършените работи възлиза на 492 606 лв.

В докладите за изпълнение на ОПР без конкретни стойности е отбелязано, че е подобрена ВиК инфраструктурата на Североизточната промишлена зона, а също, че е започнало изграждането на канализационен клон в Източната промишлена зона.

Пак в докладите за изпълнение на ОПР (Доклада за 2013г.) по Специфична цел 2 на Приоритет 3 е отчетено, че в изпълнение на инвестиционната програма на ВиК „Бяла“ ЕООД е изграден довеждащ водопровод за фирма „Идеал-Стандарт-Видима. Липсва обаче стойност за размера на инвестицията.

Междинната оценка на ОПР констатира нулеви резултати по тази специфична цел и ги обяснява с липсата на адекватна позиция и инвестиционни

намерения на общината да участва в процесите на осигуряването на бизнес информация, услуги и подкрепа за развитие на бизнеса. Препоръчано е да се проучат добрите европейски практики и политики на общинско ниво за насърчаване и стимулиране на бизнес партньорството и предприемачеството на територията на общината, а също и да се изготви краткосрочна стратегия за насърчаване на предприемачеството и бизнес партньорството до 2013 г.

От предоставената информация не става ясно това да е извършено, нито пък е отчетено дали и как са подобрени възможностите за предоставяне на бизнес услуги за МСП. Последното е преценено като необходимост от бизнеса в града.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Нарастване на ПЧИ			✓
Нарастване на инвестициите в изследвания и ИКТ			✓
Брой на фирмите с комплексно изградена обслужваща техническа инфраструктура			✓
Брой на фирмите, използващи ИКТ и електронни услуги	✓		
Открити нови работни места с използване на ИКТ			
Брой съвместни проекти бизнес-обучение-изследвания			✓
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

5.2.2. Приоритет 2: Развитие на социалния капитал

Специфична цел: Подобряване на инфраструктурата за социално развитие в сферата на образованието, здравеопазването, социалните дейности и културата

Усилията на общинското ръководство са били насочени към осъвременяване, разширяване и подобряване на достъпа до различните форми на обслужване на иначе сравнително добре развитата и поддържана социална инфраструктура. Най-голям брой проекти са изпълнени именно в четирите области на социалния живот. По-мощните от тях включват:

1) Група проекти за социална инфраструктура:

- „Регионален Хоспис– Габрово” - предоставяне на обществени интегрирани социални услуги за хора в риск;
- Деинституционализация на деца лишени от родителски грижи и подготовката им за живот извън Дома в Севлиево; превенция на непопадане на деца в тази институция;
- Ремонт и обзавеждане на дневен център за деца и младежи с увреждания;
- Модернизиране на дом за отглеждане и възпитание на деца лишени от родителски грижи – гр. Севлиево;
- Модернизиране на дом за възрастни с физически увреждания село Столът;
- Модернизиране на дом за стари хора - с.Добромирка;
- Осигуряване на грижи в семейна среда за достоен живот;
- „Равен шанс за всички” - предоставяне на социални, здравни и образователни услуги за деца до 7 години и техните родители, принадлежащи към уязвимите групи в община Севлиево;
- Изграждане на център за настаняване от семеен тип и защитено жилище за деца и младежи с увреждания в град Севлиево;
- „Подкрепа за достоен живот” – осигуряване на качествена грижа в домашна среда;
- „Грижа в дома” – въвеждане на иновативно и комплексно обслужване на деца, лица в риск и възрастни хора с невъзможност за самообслужване.

2) Група проекти за образователна инфраструктура:

- Подобряване на МТБ на I ОУ „ Христо Ботев”;
- Оптимизация на училищната мрежа;
- Енергийноефективно саниране на училищни сгради;
- Подобряване инфраструктурата на Целодневна детска градина в село Петко Славейково;
- „Ръка за ръка за едно по-добро бъдеще на децата от всички етнически групи в община Севлиево“ –осигуряване на качествена образователна интеграция.

3) Група проекти за спортна инфраструктура:

- Модернизация на „Спортна зала Дан Колов“;
- Изграждане на допълваща инфраструктура мотополigon „Горна Росица“;
- Изграждане на спортни площадки.

4) Група проекти за здравна инфраструктура - закупуване на медицинско оборудване и извършване на ремонтни дейности в МБАЛ „Д-р Ст. Христов“

Прави впечатление значително по-малкия брой проекти в областите спорт и здравеопазване. В ситуация на необходимост от решаване на неотложни проблеми във всичките области на социалния живот, общинското ръководство, следвайки и националните политики, приоритетно е насочило финансови ресурси към социалната и образователната сфери. За развитие на спортната инфраструктура се е разчитало на ПЧП, което така и не е могло да се осъществи. А що се отнася до МБАЛ „Д-р Ст. Христов“, общината не е могла да се възползва от единствената възможност за финансиране по ОПРР поради обстоятелството, че болницата не е била включена в Национална здравна стратегия 2008-2013 г. и Концепцията за реструктуриране на системата за болнична помощ на Република България.

От изразходваните 5 063 213 лева, 42% са осигурени от държавния бюджет, а 38% от фондове на ЕС, предимно ЕФРР.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Подобряване качеството на предоставяните услуги и обхвата на обслужваните социални групи и лица	✓		
Рехабилитирани и модернизирани съществуващи обекти на социалната инфраструктура	✓		
Новоизградени обекти на социалната инфраструктура	✓		
Заведения, използващи ИКТ и предоставящи услуги, базирани на ИКТ	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

Специфична цел: Мобилизиране и развитие на човешките ресурси и разширяване на възможностите за социална и трудова реализация

През анализирания период, равнището на безработица в община Севлиево запазва стойности, по-ниски от средните за страната и област Габрово. Друга положителна тенденция се регистрира по отношение на механичния прираст - след регистрираните отрицателни стойности през 2009 г. и 2010 г. се наблюдава връщане към положителна стойност през 2011 г. – т.е. броят на заселилите се в община Севлиево е по-голям от броя на изселилите се от общината. Стойностите на показателя са далеч по-благоприятни от тези за област Габрово.

Относително умерената тежест на негативните демографски фактори, както и по-благоприятните показатели за заетост и равнище на безработица в общината са използвани от общината, бизнеса и училищата като основа, която да надграждат с инвестиции в социален капитал и стимулиране на реформи в

социалния сектор. По-конкретно успешно и в по-голям мащаб са изпълнени дейности за:

- оптимизиране на системата за образование, включително и професионално обучение;
- предоставяне на качествена професионална подготовка в реални работни условия за ученици;
- създаване на условия за развитие на потенциала на всяко дете за осигуряване на възможности за физическо, интелектуално и личностно развитие, пълноценна социална интеграция и последваща професионална реализация;
- подобряване на достъпа до образование и обучение чрез разнообразяване и разширяване на извънкласните и извънучилищните дейности, свободното време на учениците и превенция на отпадането от училище;
- адаптиране на образователния процес към конкретните изисквания на местните работодатели;
- привличане на местните работодатели в образователния процес в професионалните училища и професионалните гимназии;
- осигуряване на младежка заетост;
- насърчаване на мобилността на работната сила;
- създаване на устойчив модел за осигуряване на достоен живот и предоставяне на услуги в домашна среда за хора, които са в частична или пълна невъзможност за самообслужване и са в риск от социална изолация;
- подобряване качеството на живот на хора с увреждания и самотно живеещи хора, на семействата, в които има деца с трайни увреждания, зависими от постоянни грижи, чрез предоставяне на услугите „социален асистент“ и „домашен помощник“;
- развитие на нови форми за предоставяне на услуги в общността и създаването на мрежи за социална интеграция и гражданско участие;
- запазване и развитие на културните традиции на общината като част от националното и европейското културно разнообразие.

Пет са изпълнените проекти на бизнеса по ОПРЧР. По същата програма училищата са изпълнили 4 проекта, а общината три. Изцяло са използвани и възможностите, предоставяни от националните програми „Оптимизация на училищната мрежа“, „ИКТ в училище“, „Училищен плод“, „С грижа за всеки ученик“, „На училище без отсъствия“.

Дейностите в областта на културата и спорта са предимно финансирани от общинския бюджет. Използвано е и финансиране по проект „Глобални библиотеки“.

От изразходваните 5 876 718 лева, 49% са осигурени от общинския бюджет, 32% от държавния бюджет и 18% от фондове на ЕС, предимно ЕСФ.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Относителен дял на нарастване на заетостта на населението		✓	
Нарастване на разходите за обучение и социални дейности на фирмите			✓
Брой на младежите, продължаващи образованието си във ВУЗ			✓
Брой преподаватели, преминали обучение за квалификация и преквалификация			✓
Брой обучени лица (специално млади хора до 29 г.) по програми за развитие на предприемачески умения	✓		
Брой на културните институции, включени в проекти за съхранение и развитие на културното наследство	✓		
Брой нови, обновени и с разширен достъп на участници спортно-рекреационни и развлекателни дейности	✓		
Брой предоставени нови форми на социални услуги и съответен брой на обслужваните лица	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

5.2.3. Приоритет 3: Развитие и модернизация на основните инфраструктурни мрежи и подобряване на жизнената среда

Специфична цел: Реконструкция и модернизация на техническата инфраструктура и подобряване на предоставяните услуги

Пътната мрежа на територията на общината в периода 2007-2012г. остава непроменена и е структурирана както следва:

- републикански пътища - I клас – 33,1 км;
- републикански пътища - II клас – 12,6 км;
- републикански пътища - III клас – 137,5 км.

Състоянието на пътищата от републиканската пътна мрежа I и II клас е добро. В незадоволително и лошо състояние са 90,1 км от пътищата III клас, които осигуряват транспортни комуникации с регионално значение със съседни общини. Това са пътищата:

- III-403, обслужващ направление Кормянско-Крамолин и осъществяващ връзка с общините Сухиндол и Павликени - 27 км;
- III- 404, обслужващ направление Богатово-Севлиево-Бериево и осъществяващ връзка с община Троян – 30 км;
- III- 406, обслужващ направление (I-4) – (III-4041) и осъществяващ връзка с община Дряново – 8,7 км;
- III- 4041, обслужващ връзки на община Севлиево с общините Троян и Дряново-13,1 км;
- III- 3011, обслужващ връзките с община Летница и община Сухиндол- 11,3 км.

Местните общински пътища на територията на общината са с обща дължина 309,7 км., от които:

- с асфалтова настилка - 217,0 км.;
- с трошенокаменна настилка и без настилка- 92,7 км.

За ремонта и поддържането на общинската пътна мрежа са усвоени 727 193,80 лв. Рехабилитирани са 113,1 км. За ремонта и поддържането на общинската пътна мрежа и съоръжения са усвоени 4 716 802 лв., а за ремонт на

улицы в града – 230 771 лв. Изразходваните средства за селата възлизат едва на 14 973 лв.

За подобряване безопасността на движението и други видове пътни работи, маркировка, пътни знаци – 104 661 лв.

100% е газифицирането на промишления сектор, почти на 100% са газифицирани обществените и административните сгради, а достигната битова газификация е 41%. Град Севлиево се характеризира като град с добре изградена енергийна инфраструктура. Постигната е добра енергийна ефективност в публичния сектор и са създадени условия за изграждане на жизнена среда с висок стандарт.

Общината полага системни грижи за подобряване качеството на уличното осветление и създаване на комфортна среда за жителите, както и рационално и ефективно използване на електрическата енергия за осветление, а оттам и снижаване на текущите и експлоатационните разходи за улично осветление. Подобен проект е този за реконструкция и модернизация на улично осветление на град Севлиево, село Карамичевци и село Горна Росица, финансиран от Международен фонд Козлодуй, на стойност 297 397,00 евро. Не са правени разходи за въвеждане на ВЕИ в публичния сектор. Инсталираната мощност за производство на енергия от ВЕИ е 0.756 MW.

По достъп на домакинствата до интернет в рамките на област Габрово, община Севлиево се нарежда непосредствено след община Габрово. Общината обаче води класацията за най-голям брой домакинствата в селата, които ползват интернет.

От изразходваните 4 967 396 лева, 91% са осигурени от държавния бюджет, предимно за ремонт на общинска пътна мрежа.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Нарастване на населението с достъп до	✓		

Индикатор	(1)	(2)	(3)
модернизирана техническа инфраструктура			
Дължина на рехабилитираните общински пътища	✓		
Общ брой на населението на населените места с подобрен транспортен достъп	✓		
Дял на газифицираните битови потребители	✓		
Изградена мощност на основа на ВЕИ	✓		
Дял на населението с достъп до цифрови телекомуникационни услуги	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

Специфична цел: Изграждане и рехабилитация на екологичната инфраструктура

Осигуряването на водния баланс на община Севлиево си остава сериозен проблем и това все още предопределя като основен приоритет изграждането на язовир „Мокра Бяла“. Препроектните работи и изграждането на язовира е включено в Регионалния план за развитие на Северен централен район за периода 2014-2020 г.

През анализирания период (2007-2013г.) приключва изпълнението на следните ВиК проекти, чието изпълнение стартира преди 2007 година:

- Изграждане на градска пречиствателна станция за отпадни води с капацитет 56 160 куб. м вода в денонощие и постигане на 100% пречистване на питейната вода;
- Изграждане на нова канализация на с. Сенник с дължина около 5 км. и рехабилитация на стари клонове – около 3 км.

През същия период са стартирали и приключили следните ВиК проекти:

- Реконструкция на 8.5 км. водопроводна мрежа в гр.Севлиево;

- Изграждане на канализационна мрежа с дължина 4.5 км. в село Ряховците.

Два мащабни проекта, финансирани по ПРСР и ОПОС са стартирали през 2012 година:

- Реконструкция на водопроводната мрежа на селата Петко Славейково и Кръвеник за подмяна на 22 028 метра водопроводна мрежа;
- Рехабилитация и разширение на водопроводната и канализационна мрежа на град Севлиево.

В резултат на извършената частична реконструкция на вътрешната водопроводна мрежа на гр.Севлиево загубите на вода са намалели с 12 %.

100% от населението на общината е водоснабдено. Делът на населението на община Севлиево, обслужено от канализация е 65%, като степента на изграденост на канализационна мрежа в града е 89%, а в селата на общината - 20 %. Най-всеобхватна в селата е канализацията на Ряховците, Сенник и П.Славейков, а частична в селата Градница, Г. Росица и Душево.

В изпълнение на инвестиционната програма на ВиК „Бяла“ ЕООД е изградена 2 182 м нова водопроводна мрежа в гр.Севлиево.. Също така са подмени 1 800 м довеждащи водопроводи и 2 880 м вътрешна водопроводна мрежа в град Севлиево и селата Дамяново, Кормянско, М.Вършец, Ловнидол, Млечево, Търхово, Богатово, Шумата и Столът. Канализационната мрежа на град Севлиево е разширена с 65 м., а в с.Сенник е изграден 30 м отводнителен канал.

В община Севлиево има организирана централизирана система за сметосъбиране и сметоизвозване, която обхваща 98% от населението на общината. Териториално системата за сметосъбиране обхваща събиране на ТБО от гр. Севлиево и 27 кметства на общината.

След закриване на старото сметище на гр. Севлиево през 2013г. от старите общински сметищата за закриване са останали тези в селата Агатово, Крушево, Душево и Градница.

Към настоящия момент, битовите отпадъци не се подлагат на предварително третиране преди депонирането им в Регионално депо за отпадъци - Севлиево.

От изразходваните 5 871 376 лева, 97% са инвестициите във ВИК сектора, като съответно 54% са осигурени от фондове на ЕС, а 20% от държавния бюджет.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Дължина на реконструираната водопроводна мрежа	✓		
Брой на населението с подобро водоснабдяване	✓		
Капацитет на изградените/ реконструирани съоръжения за отвеждане и пречистване на отпадни води	✓		
Рекултивираните стари сметища	✓		
Дял на населението, обхванато от система за разделно събиране на отпадъци			✓
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

Специфична цел: Интегрирано градско възстановяване, развитие и благоустрояване на населените места

Обликът на централната градска част на град Севлиево е изцяло променен след приключването на благоустрояването на централната градска част с банков кредит и изграждането на парк "Казармите" с финансиране по ОПРР.

Що се касае до подобряване на физическата среда в селата, инвестиционните намеси се свеждат до подобряване на облика на центровете на две села - село Агатово и село Крамолин. Инвестицията е целенасочена предвид на потенциала на тези две села за развитие на екотуризъм в Деветашкото плато.

С финансиране по ПУДООС е укрепено свлачище на път IVIV5739 с. Крушево-с. Младен.

Без изпълнени дейности остава мярката за развитие на устойчив обществен транспорт, който е частен и инфраструктура.

По отношение на дейностите за повишаване на енергийната ефективност на сградния фонд, извършените дейности обхващат само публичните сгради, които са общинска собственост.

Общата стойност на усвоените средства е 6 657 382 лева. 57% са осигурени от фондовете на ЕС, а 25% от други източници – ПУДООС, банкови кредити и др.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Обособени обекти, свързани с подобряване на физическата среда в населените места и превенция на риска	✓		
Дял на обновления автопарк с намалени вредни емисии		✓	
Брой нови и модернизирани съоръжения за подобряване на обществения транспорт		✓	
Брой обекти с подобрени показатели за енергийна ефективност	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3)			

Индикатор	(1)	(2)	(3)
няма информация			

5.2.4. Приоритет 4: Укрепване на капацитета за управление и развитие на партньорството

Специфична цел: Усъвършенстване на капацитета за разработване на политики, стратегическо планиране, програмиране и управление на проекти за устойчиво интегрирано местно развитие

През периода 2007-2013 г. са организирани и проведени семинари и обучения от общината за повишаване на административния капацитет на общинските служители.

През 2007 г. са преминали обучение под различни форми и са получили сертификати (за курсовете и семинарите с продължителност над 3,5 учебни дни) 48 служители на общинската администрация, през 2008 г. – 12 служители, през 2009 г. - 44 служители, през 2011 г. – 25 служители и през 2012 г. – 22 служители.

Подобряването на професионалната компетентност на общинските служители за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им, както и координацията между отделните звена в общинската администрация и уменията им за работа в екип са предмет на проект, изпълняван през 2013г.-2014г. с финансиране от ОПАК („Ефективна общинска администрация“). Целевата група по проекта включва 133 служители от администрацията.

За оптимизиране на структурата на общинската администрация и постигане на по-голяма ефективност, и избягване на дублиращи се функции е изпълнен проект „Функционален анализ на общинските администрации Троян и Севлиево“, отново финансиран от ОП „Административен капацитет“.

С финансиране по ПРСР е създадена и регистрирана МИГ. За съжаление обаче разработената стратегия за развитие не е одобрена за финансиране, от което най-потърпевши се оказват селата – потенциални бенефициенти по

мерки за подобряване на облика им и създаване на основни услуги за населението.

В сферата на стратегическото планиране на местното развитие са разработени и приети редица документи, имащи стратегически характер в областта на социалните услуги, управление на общинската собственост, физическото възпитание и спорта, развитие на туризма и др.

Спечеленото финансиране и успешно реализираните проекти по Оперативните програми, съфинансирани от фондовете на ЕС и Програма за развитие на селските райони в последните години, доказват наличие на административен капацитет за разработване и управление на проекти.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Разработени и утвърдени указания, правила и процедури за стратегическо планиране и добро управление	✓		
Брой обучени служители в общинската администрация	✓		
Брой проекти на основата на публично-частни партньорства	✓		
Разработени и утвърдени правила и процедури за управление на проекти	✓		
Брой обучителни семинари, курсове и обучени служители в общинската администрация по управление на проекти	✓		
Брой проекти/ сключени договори, съфинансирани от фондовете на ЕС	✓		
Брой проекти за междуобщинско и междурегионално сътрудничество	✓		
Брой съвместно организирани с партньорите	✓		

Индикатор	(1)	(2)	(3)
събития, форуми, работни групи			
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

Специфична цел: Развитие на информационно-комуникационните технологии в управлението на общината и подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса

С цел улесняване и оптимизиране работата на служителите в Дирекция „Териториално и селищно устройство“ през 2012 г. са закупен програмни продукти на „Кадис“ и „Билдинг Мениджър“.

От месец февруари 2012 г. в дирекция "Приходи от местни данъци и такси" е внедрен специализиран програмен продукт "Матеус", който се ползва като основен програмен продукт за администриране на данъчни приходи по Закона за местни данъци и такси.

За обезпечаване работата на служителите в отделите „Финансово-счетоводен“, „Общинска собственост“ и Дирекция „Административно и правно обслужване“ се използва специализиран програмен продукт „Акстър“.

Сред електронните услуги, които се предлагат от общинска администрация, са електронно банкиране при служебно бюро, онлайн справка на деловодни услуги за данъчни задължения и такса „битови отпадъци“, плащане на данъци чрез „easy pay“ и посттерминал, също така е създаден непрекъснат работен процес за обслужване на граждани и бизнес.

През 2006 г. в Община Севлиево е въведен международния стандарт ISO 9001:2001, като системата за управление на качеството обхваща „Административно, правно и информационно обслужване на физически и юридически лица“, като през 2009 г. е извършена ресертификация по изменения стандарт ISO 9001:2008..

През анализирания период, прилагането на електронното управление в община Севлиево отбелязва напредък. През 2009 г. е изградена локална мрежа Интранет, която свързва общинския център с кметствата в селата, които са 25. Може да се извършва вътрешен електронен обмен на информация с двадесет и едно от селата, а с останалите четири села обменът се осъществява по електронна поща.

В периода 2007 – 2013 г. се разширява и подобрява дейността на центъра за информация и услуги на гражданите и бизнеса чрез въведената нова офис-техника, новите програмни продукти и увеличаване на количеството услуги, достъпни за гражданите и бизнеса по електронен път.

Община Севлиево има въведена комплексна административна услуга съвместно с Окръжен съд Габрово и „Информационно обслужване” АД за издаване на документи за: актуално състояние на фирми; удостоверения, че фирмата не е в производство по несъстоятелност или ликвидация.

Матрицата, отчитаща степента на изпълнение на индикаторите е следната:

Индикатор	(1)	(2)	(3)
Степен на изграденост на информационното общество на територията на общината	✓		
Степен на изграденост и обхват на вътрешната информационно-комуникационна мрежа в общината	✓		
Брой на обучените служители в общинската администрация и кметствата	✓		
Въведена и поддържана сертифицирана система за управление на качеството на предоставяните услуги от общината	✓		
Брой и обхват на предоставяните електронни услуги за гражданите и бизнеса	✓		
(1) изпълнен по принцип, без обаче изпълнението да има количествено			

Индикатор	(1)	(2)	(3)
изражение, с което да се оцени степента на изпълнение; (2) неизпълнен; (3) няма информация			

5.3. Оценка на ефикасността на изпълнение на ОПР

В Таблица №3 са представени обобщените резултати за финансовото изпълнение на ОПР на ниво „специфична цел“. Представената информация включва:

- Планиран бюджет на ниво „приоритет“;
- Изпълнение на бюджета на ниво „приоритет“ и ниво „специфична цел“;
- Разбивка на стойността на изпълнение на бюджета по източници на финансиране.

Таблица № 3: Финансово изпълнение на ОПР

ПРИОРИТЕТИ		Финансиране от Общински бюджет	Външно публично финансиране			Външно публично финансиране	общо
			Централен бюджет	Фондове на ЕС	Други източници		
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: ПОСТИГАНЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНА ИКОНОМИКА, МОДЕРНИЗИРАНА ИНФРАСТРУКТУРА И БЛАГОУСТРОЕНА ЖИЗНЕНА СРЕДА							
Приоритет 1 Устойчиво развитие на местната икономика и насърчаване на модернизацията, иновациите и високите технологии в производството	планирано	1 890 000.00	756 000.00	4 158 000.00	378 000.00	378 000.00	7 560 000.00
	изпълнено	94 875.40	497 509.00	20 964 528.93	9 936.00	10 911 178.00	32 478 027.33
СП.ЦЕЛ: Стимулиране на модернизацията, разработването и внедряването на нови продукти, технологии и системи за управление на качеството в сектора на МСП	изпълнено	0.00	0.00	15 965 074.00	0.00	9 889 273.00	25 854 347.00
СП.ЦЕЛ: Развитие на устойчив туризъм на основата на културно-историческото наследство, природния и икономическия потенциал на общината		94 875.40	4 903.00	4 999 454.93	9 936.00	1 021 905.00	6 131 074.33
СП.ЦЕЛ: Подобряване на бизнес инфраструктурата, развитие на инвестиционния маркетинг и насърчаване на бизнес сътрудничеството		0.00	492 606.00	0.00	0.00	0.00	492 606.00
Приоритет 3 Развитие и модернизация на основните инфраструктурни мрежи и подобряване на жизнената среда	планирано	7 035 000.00	2 814 000.00	15 477 000.00	1 407 000.00	1 407 000.00	28 140 000.00
	изпълнено	1 636 133.00	6 449 735.00	6 994 259.00	2 416 027.00	0.00	17 496 154.00

ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2007-2013 НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

ПРИОРИТЕТИ		Финансиране от Общински бюджет	Външно публично финансиране			Външно публично финансиране	ОБЩО
			Централен бюджет	Фондове на ЕС	Други източници		
СП.ЦЕЛ: Реконструкция и модернизация на техническата инфраструктура и подобряване на предоставяните услуги	изпълнено	427 105.00	4 524 972.00	15 319.00	0.00	0.00	4 967 396.00
СП.ЦЕЛ: Изграждане и рехабилитация на екологичната инфраструктура		751 027.00	1 158 462.00	3 199 897.00	761 990.00	0.00	5 871 376.00
СП.ЦЕЛ: Интегрирано градско възстановяване, развитие и благоустрояване на населените места		458 001.00	766 301.00	3 779 043.00	1 654 037.00	0.00	6 657 382.00
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИЯ ПОТЕНЦИАЛ И УКРЕПВАНЕ НА КАПАЦИТЕТА ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТАНДАРТИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ОБЩИНАТА							
Приоритет 2 Развитие на социалния капитал	планирано	1 260 000.00	504 000.00	2 772 000.00	252 000.00	252 000.00	5 040 000.00
	изпълнено	3 312 053.00	3 963 379.38	3 020 973.00	643 526.00	0.00	10 939 931.38
СП.ЦЕЛ: Подобряване на инфраструктурата за социално развитие в сферата на образованието, здравеопазването, социалните дейности и културата	изпълнено	424 909.00	2 074 747.00	1 933 920.00	629 637.00	0.00	5 063 213.00
СП.ЦЕЛ: Мобилизиране и развитие на човешките ресурси и разширяване на възможностите за социална и трудова реализация		2 887 144.00	1 888 632.38	1 087 053.00	13 889.00	0.00	5 876 718.38

ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2007-2013 НА ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

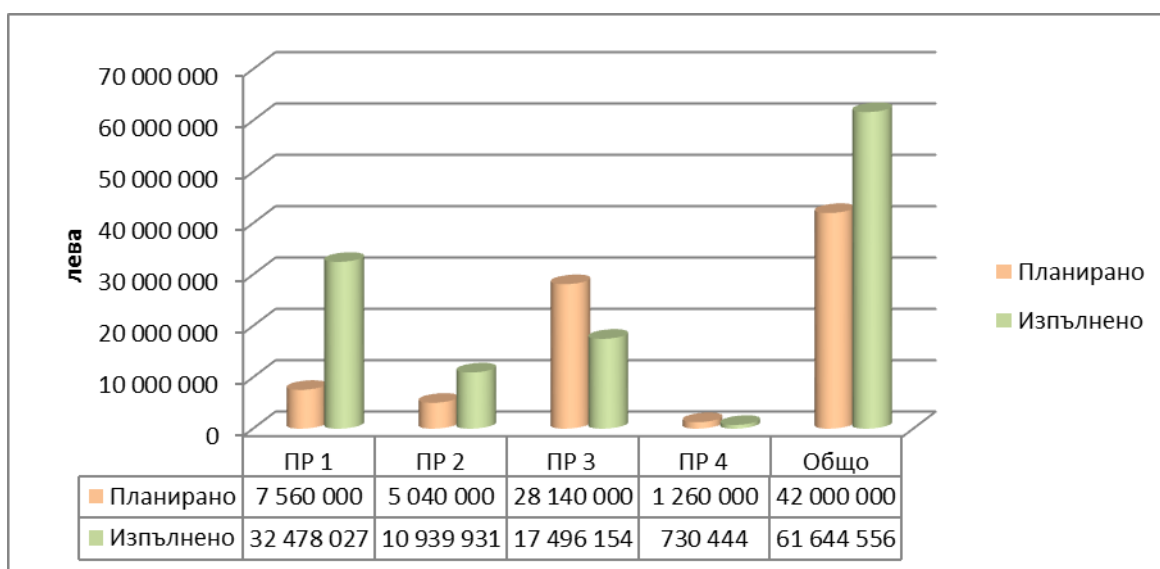
ПРИОРИТЕТИ		Финансиране от Общински бюджет	Външно публично финансиране			Външно публично финансиране	общо
			Централен бюджет	Фондове на ЕС	Други източници		
Приоритет 4 Укрепване на капацитета за управление и развитие на партньорството	планирано	315 000.00	126 000.00	693 000.00	63 000.00	63 000.00	1 260 000.00
	изпълнено	122 423.00	274 118.00	328 517.00	5 386.00	0.00	730 444.00
СП.ЦЕЛ: Усъвършенстване на капацитета за разработване на политики, стратегическо планиране, програмиране и управление на проекти за устойчиво интегрирано местно развитие	изпълнено	0.00	0.00	327 309.00	0.00	0.00	327 309.00
СП.ЦЕЛ: Развитие на информационно-комуникационните технологии в управлението на общината и подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса		122 423.00	274 118.00	1 208.00	5 386.00	0.00	403 135.00
ОБЩО ПЛАНИРАНО		10 500 000.00	4 200 000.00	23 100 000.00	2 100 000.00	2 100 000.00	42 000 000.00
ОБЩО ИЗПЪЛНЕНО		5 165 484.40	11 184 741.38	31 308 277.93	3 074 875.00	10 911 178.00	61 644 556.71

5.3.1. Изпълнение на бюджета на ниво Приоритет

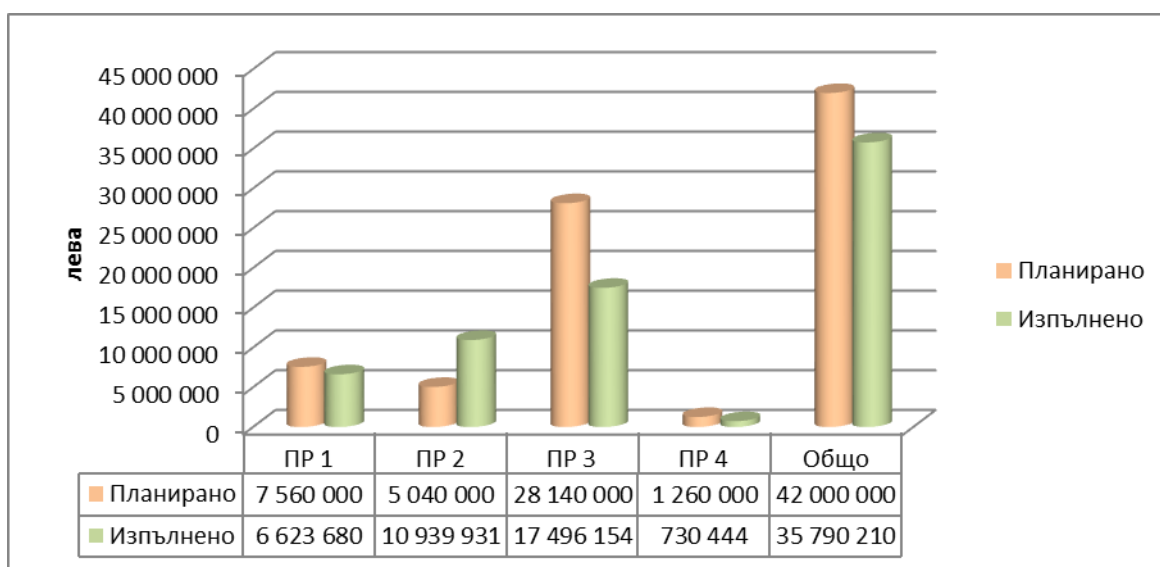
Общата стойност на изпълнените проекти и дейности възлиза на 61 644 556 лева срещу планирани 42 000 000 лева т.е. изпълнението на ОПР е 147% - налице е преизпълнение. Ако обаче се отчете факта, че в плана не са планирани средства по специфичната цел, свързана с инициативите на частния бизнес (Специфична цел 1 на Приоритет 1), изпълнението пада на 35 790 210 лева и представлява 85% от планирания бюджет.

Диаграма № 2:Планиран/Изпълнен бюджет

1) С проектите на частния бизнес

1) Без проектите на частния бизнес

Предвид на факта, че в ОПР все пак е заложена специфична цел, отчитаща инициативите на частния бизнес, за целите на анализа, който следва ще се разглежда варианта, при който се отчита приносът на частния бизнес за изпълнението на ОПР.

Резултатите са както следва:

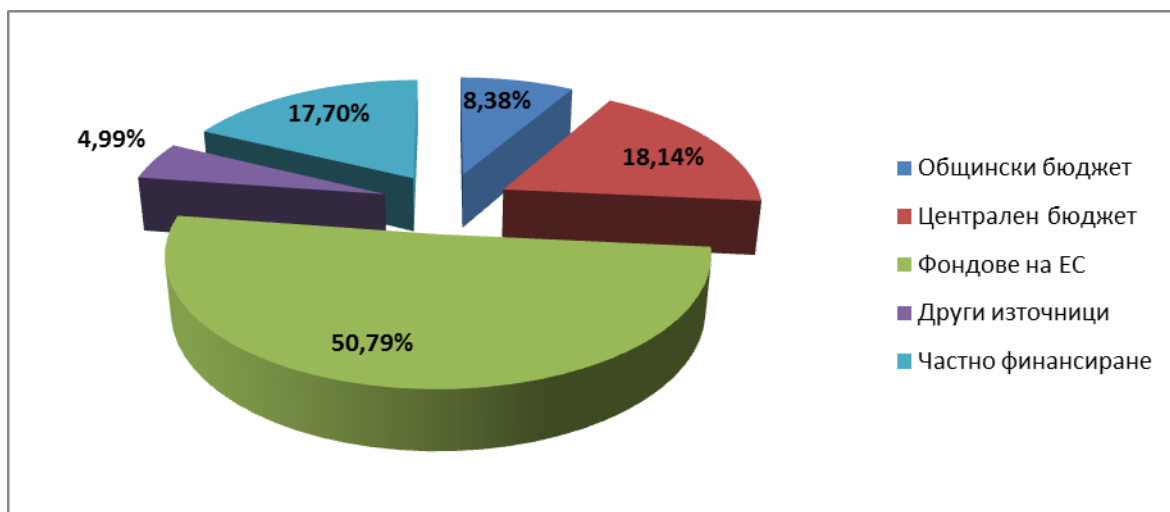
- Приоритет 1 – преизпълнен с 329% - по причини, изтъкнати по-горе;
- Приоритет 2 – преизпълнен с 117%;
- Приоритет 3 – изпълнен на 62%;
- Приоритет 4 – изпълнен на 58%.

Въпреки, че по Приоритет 3 са изразходвани повече средства отколкото по Приоритет 2, изпълнението му остава под нивото на планираното, най-вероятно поради по-късното стартиране/ по-продължителното изпълнение на двата високо бюджетни инфраструктурни ВИК проекта, финансирани по ОПОС и ПРСР, по които извършените плащания към декември 2013г. са под 50%. От друга страна Приоритет 2 включва дейности, които освен, че са традиционно подкрепяни от бюджета, през програмния период 2007г.-2013г. са допустими за финансиране и по ОП.

Приносът на отделните източници на финансира за изпълнението на ОПР е представено в диаграмата по-долу.

Очаквано, на средствата от европейските фондове се пада най-голям дял във финансирането на ОПР. Прави впечатление обаче големият дял на частното финансиране, което потвърждава факта, че бизнесът в общината е фактор и ролята му за социално-икономическото развитие на общината не бива да се пренебрегва.

Диаграма № 3: Изпълнение на бюджета на ОПР по източници на финансиране

Приоритет 1: Устойчиво развитие на местната икономика и насърчаване на модернизацията, иновациите и високите технологии в производството

СП.Ц. 1: Стимулиране на модернизацията, разработването и внедряването на нови продукти, технологии и системи за управление на качеството в сектора на МСП

СП.Ц. 2: Развитие на устойчив туризъм на основата на културно-историческото наследство, природния и икономическия потенциал на общината

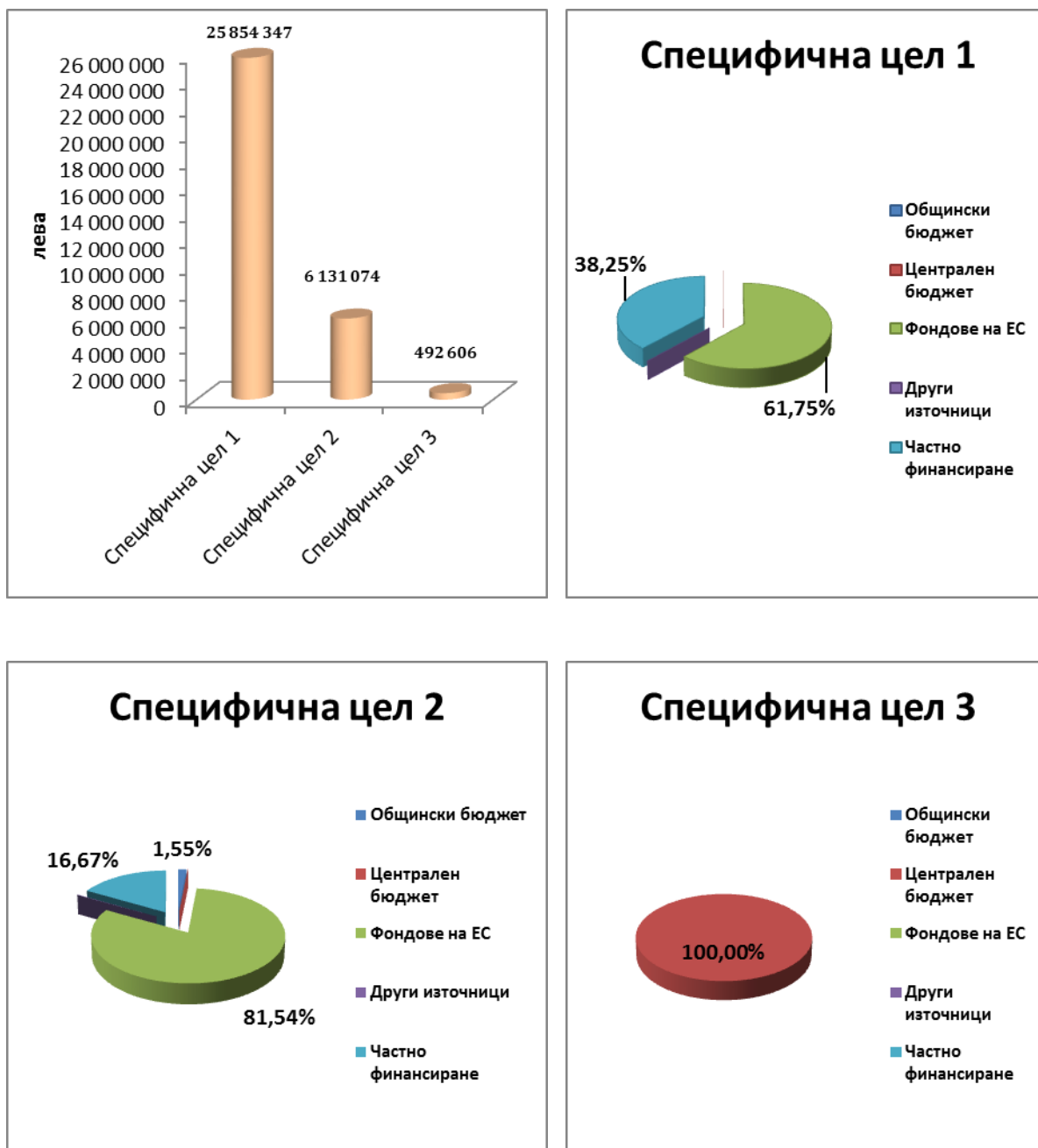
СП.Ц. 3: Подобряване на бизнес инфраструктурата, развитие на инвестиционния маркетинг и насърчаване на бизнес сътрудничеството

Видно от Диаграмата по-долу в рамките на Приоритета най- голямо е изпълнението на Специфична цел 1 – това са проектите на МСП, а също и на земеделските производители и бизнеса от ХВП.

Подкрепата за бизнеса от страна на местното управление, изразена в рехабилитация и развитие на обектите на обслужващата техническата инфраструктура е крайно незначителна, което е една от причините Специфична цел 3 да е на последно място по степен на изпълнение. Проектирането ул. „Бял бряг” и ул. „Подем” и изграждането на пътна инфраструктура за осигуряване на достъп до индустриална зона и създаване на условия за привличане на нови инвестиции е отложено за настоящия програмен период 2014г.-202г. Освен това по целта са планирани мерки, които

са неприсъщи за общинската администрация и изпълнението им не може да бъде иницирано от нея. Нито една от мерките не е изпълнена, което съответно оказва отрицателно въздействие върху изпълнението на целта.

Диаграма № 4: Финансово изпълнение на Приоритет 1

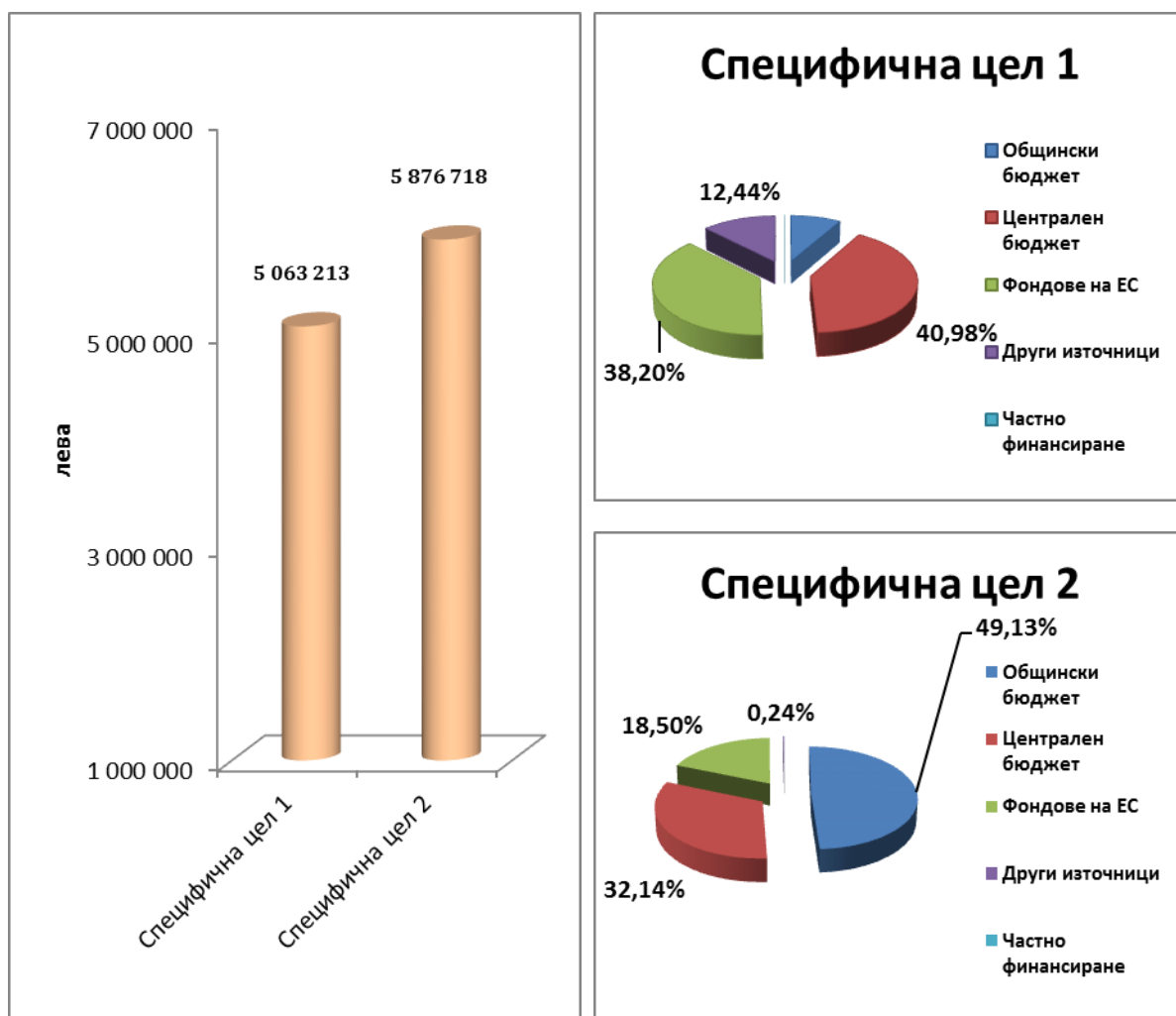

Приоритет 2: Развитие на социалния капитал

СП.Ц. 1: Подобряване на инфраструктурата за социално развитие в сферата на образованието, здравеопазването, социалните дейности и културата

СП.Ц. 2: Мобилизиране и развитие на човешките ресурси и разширяване на възможностите за социална и трудова реализация

Диаграма № 5: Финансово изпълнение на Приоритет 2

Степента на изпълнение и на двете специфични цели е почти еднаква. Изпълнението на Цел 1 е финансирано преобладаващо от централния бюджет и фондовете на ЕС, а изпълнението на цел 2 от общинския и централния бюджет.

Приоритет 3: Развитие и модернизация на основните инфраструктурни мрежи и подобряване на жизнената среда

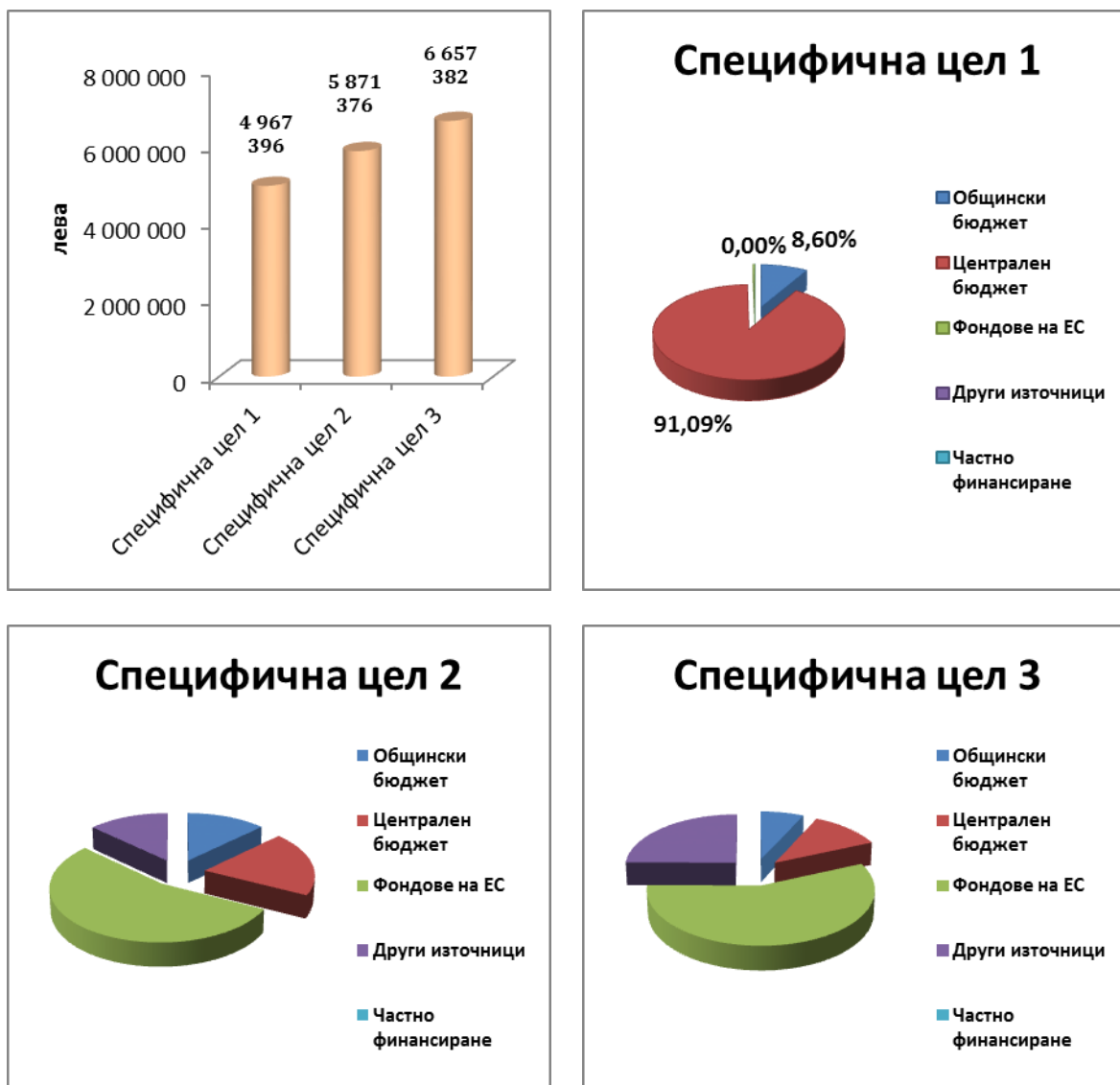
СП.Ц. 1: Развитие и модернизация на основните инфраструктурни мрежи и подобряване на жизнената среда

СП.Ц. 2: Изграждане и рехабилитация на екологичната инфраструктура

СП.Ц. 3: Интегрирано градско възстановяване, развитие и благоустрояване на населените места

В рамките на Приоритета най-голямо е изпълнението на Специфична цел 3. Закъснението в изпълнението двата големи ВИК проекта са причина Специфична цел 2 да изостане в изпълнението си.

Диаграма № 6: Финансово изпълнение на Приоритет 3

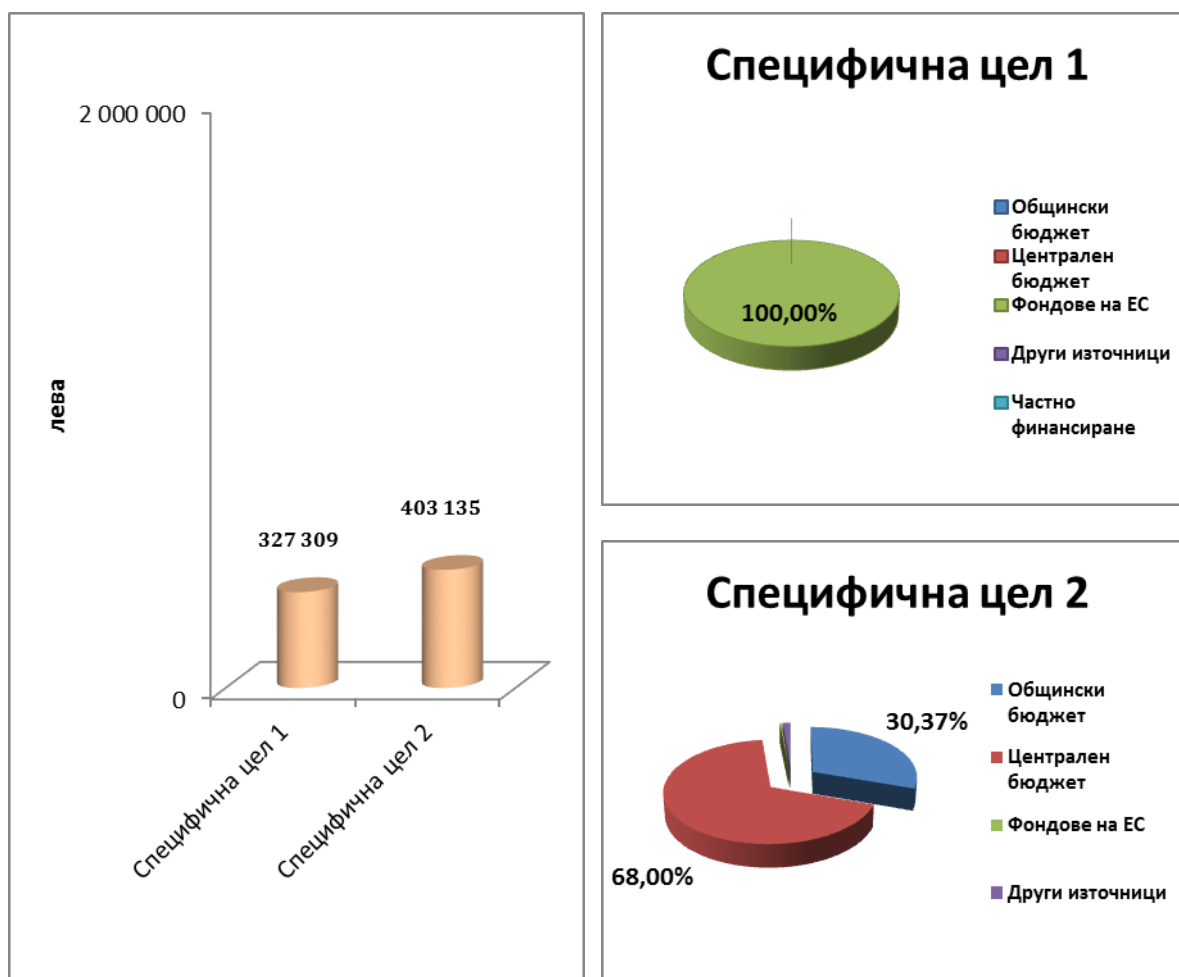
Приоритет 4: Укрепване на капацитета за управление и развитие на партньорството

СП.Ц. 1: Усъвършенстване на капацитета за разработване на политики, стратегическо планиране, програмиране и управление на проекти за устойчиво интегрирано местно развитие

СП.Ц. 2: Развитие на информационно-комуникационните технологии в управлението на общината и подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса

Степента на изпълнение и на двете специфични цели е почти еднаква. Изпълнението на Цел 1 е финансирано изцяло от фондовете на ЕС, а изпълнението на цел 2 от централния и общинския бюджет.

Диаграма №7: Финансово изпълнение на Приоритет 4

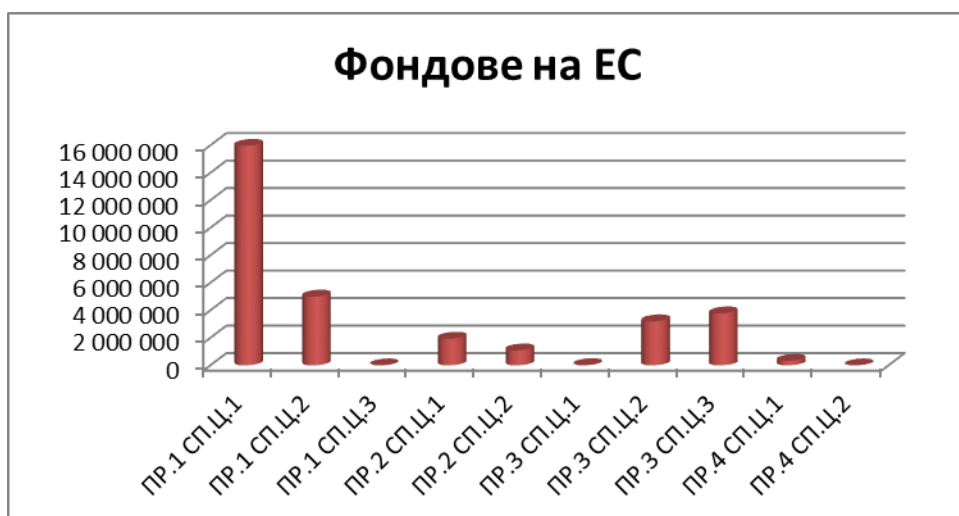

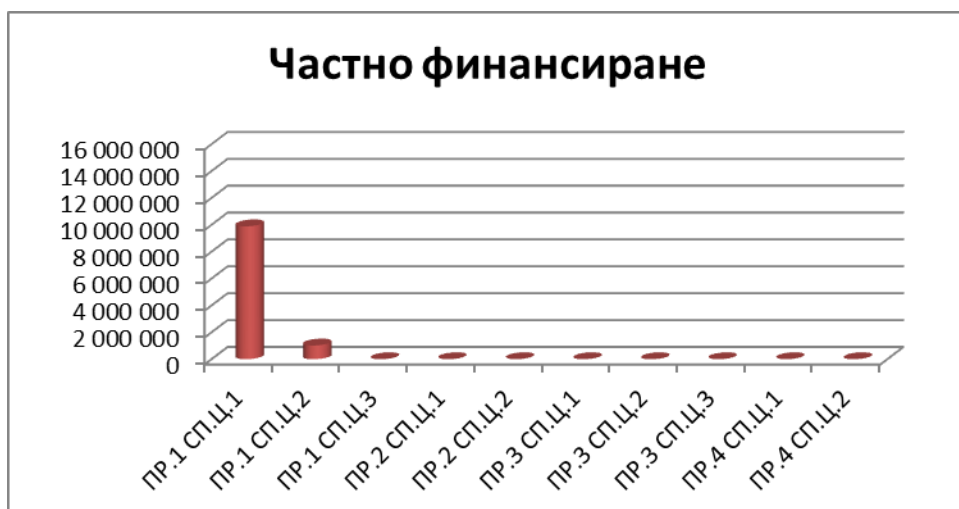
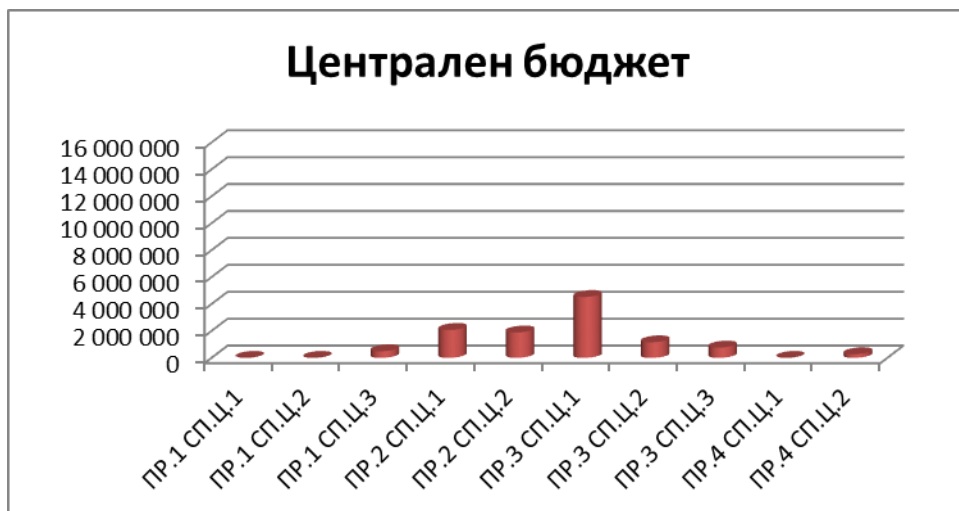
5.3.2. Разпределение на основните източници на финансиране по специфични цели

Видно от Диаграмата по-долу:

- Най-много средства от фондовете на ЕС са усвоени за постигане на Специфична цел 1 по Приоритет 1- ОПКБИ и ПРСР;
- Най-много средства от държавния бюджет са усвоени за постигане на Специфична цел 1 по Приоритет 3 – основно за общинска пътна мрежа;
- Най-много средства за сметка на частно финансиране са усвоени за постигане на Специфична цел 1 по Приоритет 1;
- Най-много средства от общинския бюджет са усвоени за постигане на Специфична цел 2 по Приоритет 2.

Диаграма № 8: Разпределение на основните източници на финансиране по специфични цели

5.4. Въздействие на изпълнението на ОПР

Въздействието на изпълнението на ОПР е оценено въз основа на информация за постигнатите резултати и създадените продукти. За целта е анализирана връзката между изпълнените проекти и удовлетворените потребности на различните бенефициенти. Промените, които са настъпили в резултат на изпълнението на ОПР са засегнали различни общности - работодатели, работници, граждани, хора в неравностойно положение, гости на община Севлиево. В една или друга степен изпълнените проекти са били важни за:

- повишаването на конкурентоспособността на фирмите;
- придобиването на нови умения и знания на населението на общината;
- усъвършенстването на уменията и знанията на населението на общината;
- повишаването на атрактивността на туристическите обекти;
- подобряването на връзката между селата и с общинския център;
- осигуряването на качествено водоснабдяване и канализация;
- превенцията на свлачищните процеси;
- облагородяването на градската среда в общинския център;
- модернизацията на образователна инфраструктура и образователния процес;
- преодоляването на социалната изолация;
- социализацията на културната инфраструктура;
- усъвършенстването на услугите, предоставяни от общинската администрация.

Що се касае за мащабите на промените, на анализ е подложена информацията за постигнати стойности на индикатори по изпълнените общински проекти от оперативните програми и ПРСР. Несъвършенствата на системата за наблюдение чрез индикатори са допуснали наблюдаваните индикатори по отделните проекти да не са част от индикаторите, дефинирани в ОПР. На база на отчетените стойности на индикаторите по проектите се открояват следните по-значими въздействия:

- създадените работни места – общо 86, а най-много в резултат от проектите за изграждане на парк „Казармите“ и за предоставяне на услугите „Социален асистент“ и „Домашен помощник“;
- облагодетелстваното население – най-много в резултат от изграждения парк „Казармите“;
- подобрената МТБ на училищата, детските градини, културната и социална инфраструктура;
- осигурената достъпност за хората с увреждания;
- повишената енергийна ефективност на общинския сграден фонд;
- нарасналата удовлетвореност на жителите от културния живот в общината;
- въведените добри практики в областта на иновативните културни събития;
- включването на социалните и етнически групи в иновативните културни събития;
- нарастване на туристическия поток.

В интерес на обективността обаче трябва да отбележим, че настъпилите промени в резултат от изпълнението на ОПР са повлияли в много по-висока степен върху решаването на проблемите/ задоволяването на нуждите на градското население на общината. Общинското ръководство остава длъжник на населението в селата, където можеха да се случат положителни промени, особено по отношение на физическото им обновяване с финансиране от Стратегията за местно развитие в рамките на подхода „Лидер“ на ПРСР.

5.5. Устойчивост на постигнатите резултати

Устойчивостта на изпълнението на ОПР е оценена въз основа на протоколите от извършените проверки за устойчивост на постигнатите резултати от страна на финансиращите организации (УО на ОП, ПУДООС). Направените констатации са, че:

- оборудването се използва съобразно предназначението си;

- физическото състояние на придобитите активи е много добро;
- осигурен е персонал за поддържането на придобитото оборудване;
- индикаторите са изпълнени.

Основните допускания и рискове пред устойчивостта на постигнатите резултати и създадените продукти са разгледани по-долу. Отчетени са трите основни аспекта на устойчивостта:

- институционална устойчивост – устойчивост на институциите бенефициенти;
- финансова устойчивост – наличие на възможности за последващо финансиране и надграждане на постигнатото;
- политическа устойчивост – наличие на последователни политики.

Икономика

Устойчивостта на постигнатото зависи от оцеляване на подпомогнатите предприятия и разрастване на тяхната дейност. Първото зависи почти изцяло от управлението, производителността, конкурентоспособността, наличието на капитали и ресурси. В този аспект устойчивостта ще бъде благоприятно повлияна от мерките, които са предвиждат за настоящия програмен период, мерките за инвестиции в човешки ресурси и мерките за инвестиции в инфраструктура.

Туризм

Устойчивостта на изграденото зависи от наличието на всички необходими съпътстващи компоненти като довеждаща инфраструктура, съпътстваща инфраструктура и услуги – хотели; места за хранене и др. Друг важен фактор, който не бива да се подценява е провеждането на последователна местна политика, част от която е поддържане на партньорство със съседните общини за реализиране на общия туристически продукт.

Развитие и модернизация на техническата инфраструктура и градската среда

Основният рисков фактор е осигуряването на адекватно стопанисване и поддържане от страна на общинското ръководство.

Подобряване на социалната инфраструктура

Наред с осигуряването на адекватно стопанисване и поддържане, успехът и устойчивостта на съпътстващите неинвестиционни меки мерки също са от особено значение за осигуряване на устойчивост на образователните, социални и културни продукти. В това отношение важно е поемането на дългосрочни ангажменти. Особено уязвими са социалните услуги, създавани и осъществявани чрез проекти, защото при приключване на проекта и услугите престават да бъдат предоставяни.

За продължаване на постигнатото в областта на професионалното образование и обучение може да се разчита на подкрепата на новата ОПНОИР.

Укрепване на институционалния капацитет за подобряване процеса на управление и подпомагане на инициативи за местно развитие

Устойчивостта на постигнатото зависи от последващо финансиране за изграждане на ефективно функционираща администрация, но също така и от запазване на постигнатото. ОПДУ 2014-2020 предоставя ресурс за продължаване на изграждането на административен капацитет.

VI. СТАТУС НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ДОКЛАДА ЗА МЕЖДИННАТА ОЦЕНКА

По-долу са представени основните препоръки от Доклада за междинната оценка и статуса им към момента на извършване на последващата оценка.

Препоръка	Коментар
Да се проучат добри европейски практики и политики на общинско ниво за насърчаване и стимулиране на бизнес партньорството и предприемачеството на територията на общината. Подходящо е да се	Препоръката не е изпълнена. Препоръката е все още релевантна.

Препоръка	Коментар
изготви краткосрочна стратегия за насърчаване на предприемачеството и бизнес партньорството в община Севлиево.	
Подходящо е община Севлиево да разработи и приеме специална стратегия за наблюдение и внедряване на екологични практики на територията на общината, свързани с енергийната ефективност, използването на ВЕИ, стимулирането на нисковъглеродна местна икономика и зелени технологии в производството и бита.	Препоръката е изпълнена частично – изпълнени са мерки без те да са част от единна стратегия. Препоръка е все още релевантна. Изпълненото в това направление включва прилагането на мерки на ЕЕ в публични сгради, постигната 100% газификация на промишлеността. Предстои да се изпълнят мерки за ЕЕ на жилищните сгради, строителство на сепарираща инсталация за битови отпадъци, увеличаване на дела на газифицираните домакинства и др.
Необходимо е общинското ръководство да предприеме действия за ефективно изграждане на капацитет за наблюдение и оценка на резултатите и въздействието от стратегиите, плановете, програмите и проектите, действащи на територията на общината	Препоръката не е изпълнена. Препоръката е все още релевантна.

VII. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

7.1. Изводи

Постигнатото изпълнение на ОПР за периода 2007 – 2013 г. е много добро. Извършени са значителни инвестиции за подобряване и развитие на техническата, социалната и екологичната инфраструктура. Реализирани са

социални програми, с цел подобряване качеството на предоставяните социални услуги и разкриването на нови такива, както и проекти за подобряване качеството на услугите предоставяни от общинската администрация на гражданите и бизнеса и др.

Като принос за развитие на икономиката и заетостта в общината следва да се отчетат и извършените инвестиции от страна на частния бизнес, посредством проекти по ОПРКБИ, ПРСР и ОПРЧР за технологична модернизация, подобряване условията на труд и подобряване качествените характеристики на работната сила.

Привлечените средства от източници, различни от общинския бюджет са 82%, което доказва, че Общината е съумяла да мобилизира голям паричен ресурс в подкрепа на водената политика за развитие, като цяло.

7.2. Препоръки

Да се проучат добри европейски практики и политики на общинско ниво за насърчаване и стимулиране на бизнес партньорството и предприемачеството на територията на общината. На тази основа да се изготви краткосрочна стратегия за насърчаване на предприемачеството и партньорството с бизнеса.

Да се разработи и приеме специална стратегия за наблюдение и внедряване на екологични практики на територията на общината, свързани с енергийната ефективност, използването на ВЕИ, стимулирането на нисковъглеродна местна икономика и зелени технологии в производството и бита.

Да се прецизира системата от индикатори по отношение на критериите за измеримост, приложимост и адекватност. В допълнение да се прилага системен подход на наблюдение на изпълнението на ОПР чрез индикатори, включително и обосновано ревизиране при отклонения или риск от неизпълнение.

Да се поддържа устойчив инвестиционен интерес (ПЧП) за развитие на материалната база за спорт, отдих и развлечения.